

**Довідка про результати внутрішнього
моніторингового дослідження
«Забезпечення в закладі безпечного освітнього середовища, вільного
від насильства та булінгу (цькування)» із здобувачами освіти
Ліцею № 3 Охтирської міської ради Сумської області**

Термін: травень 2026 року.

Мета проведеного дослідження:

- висвітлити особливості явища булінгу (цькування) у закладі освіти, його форм, можливих проявів та наслідків;
- навчити педагогів розпізнавати ситуації булінгу (цькування), своєчасно реагувати та організовувати системну роботу з протидії булінгу;
- створити систему запобігання випадкам булінгу.

Методи:

- аналіз досліджуваної проблеми;
- проведення моніторингового дослідження;
- обробка й узагальнення отриманих результатів;
- надання рекомендацій щодо запровадження змін в освітньому процесі.

Практичне значення дослідження

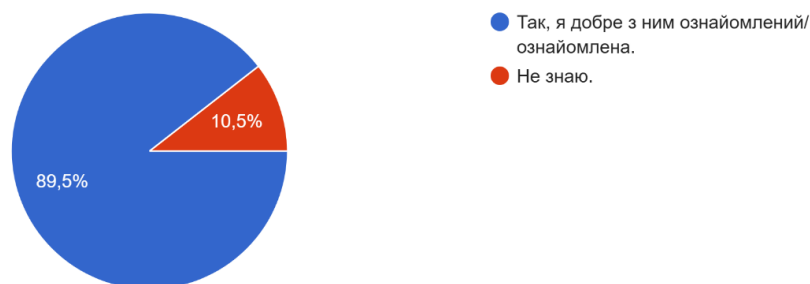
Результати моніторингового дослідження дадуть змогу спланувати комплекс заходів, які сприятимуть підвищенню ефективності формування соціальної культури в учасників освітнього процесу, розуміння ними можливих шляхів захисту та профілактики від булінгу.

Загальна характеристика моніторингового дослідження

Програма дослідження передбачала анкетування надавачів освітніх послуг закладу, учнів 1-11-х класів та їх батьків. Опитування здійснювалося на основі сервісу Диск Google за допомогою інструменту форми Google. Респондентам пропонувалося заповнити анонімну анкету за посиланням. Для здобувачів освіти було запропоновано 6 запитань, для педагогів - 6 запитань, для батьків здобувачів освіти - 6 запитань. Загалом участь в опитуванні взяло 946 респондентів, з них: 51 педагог, 410 здобувачів освіти та 485 батьків здобувачів освіти. Рівень поінформованості в ліцеї є дуже високим.

Чи знаєте Ви, що в Ліцеї є План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню)?

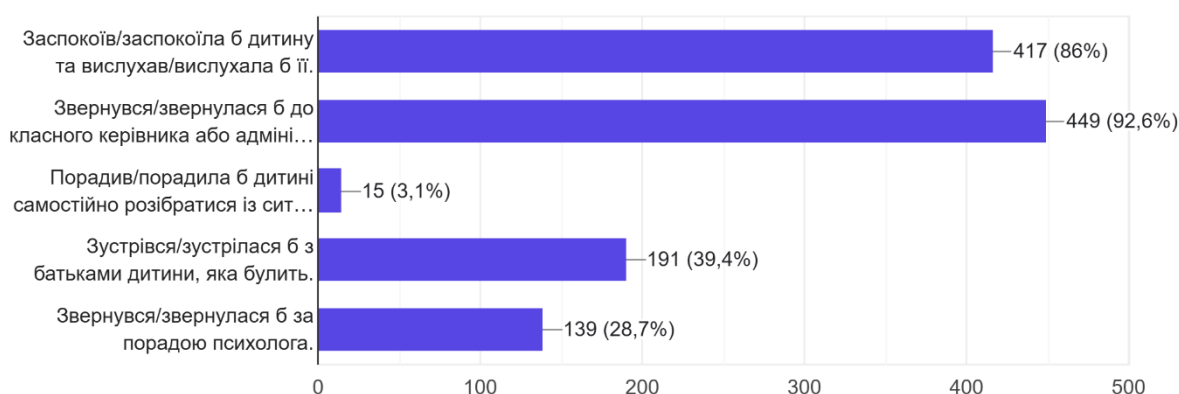
485 відповідей

Переважає більшість опитаних (майже 90%) чітко знають про заходи безпеки та протидії булінгу.

Якби Ваша дитина повідомила Вам, що стала жертвою булінгу в Ліцеї, якими були б Ваші перші дії? (Можна обрати декілька варіантів)

485 відповідей

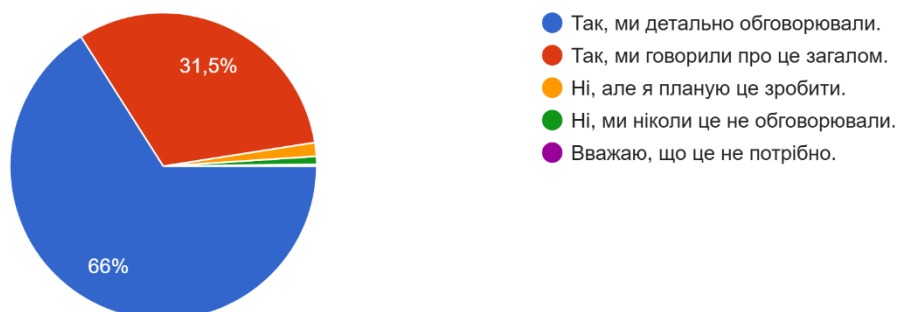
Найабсолютніша більшість батьків 92,6% (449 відповідей) розглядає школу як головного партнера у вирішенні конфлікту та розраховує на офіційну реакцію ліцею. Переважає більшість батьків 86% (417 відповідей) почне з базової психологічної безпеки: заспокоїть та вислухає свою дитину. Приблизно кожен третій з опитаних 39,4% (191 відповідь) готовий до прямої комунікації з родиною дитини, яка булить. Майже третина батьків 28,7% (139 відповідей) розуміє необхідність залучення фахівців для подолання психологічних наслідків цькування. 3,1% (15 відповідей) батьків усвідомлюють, що булінг - це системна проблема, яку дитина не повинна вирішувати наодинці.

Опитування демонструє високий рівень свідомості, відповідальності та психологічної грамотності батьків. Вони не схильні замовчувати проблему чи перекладати провину на дитину («розібратися самостійно»). Головна стратегія батьків у разі виникнення булінгу базується на емоційному захисті дитини

всередині родини та тісної співпраці з Ліцеєм для розв'язання ситуації на правовому та педагогічному рівнях.

Чи обговорювали Ви зі своєю дитиною, як правильно реагувати на ситуацію булінгу, якщо вона стане його свідком?

485 відповідей

97,5% батьків уже обговорили зі своїми дітьми правильну поведінку свідка. Це критично важливо, адже саме позиція свідків найчастіше здатна зупинити цькування в колективі.

На Вашу думку, хто несе відповідальність за запобігання булінгу в закладі? (Оберіть один варіант)

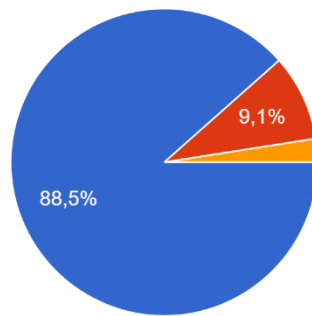
485 відповідей

Аналіз результатів показує, що абсолютна більшість респондентів (76,3%) вважає запобігання булінгу спільною відповідальністю всіх учасників освітнього процесу - адміністрації, учителів, учнів, батьків та психологічної служби. Такий розподіл відповідей свідчить про високий рівень розуміння того, що безпечне шкільне середовище можна створити лише спільними зусиллями учасників освітнього процесу, а не зусиллями когось одного.

Чи вважаєте Ви, що наш навчальний заклад надає достатньо інформації батькам про проблему булінгу та способи її вирішення?

485 відповідей

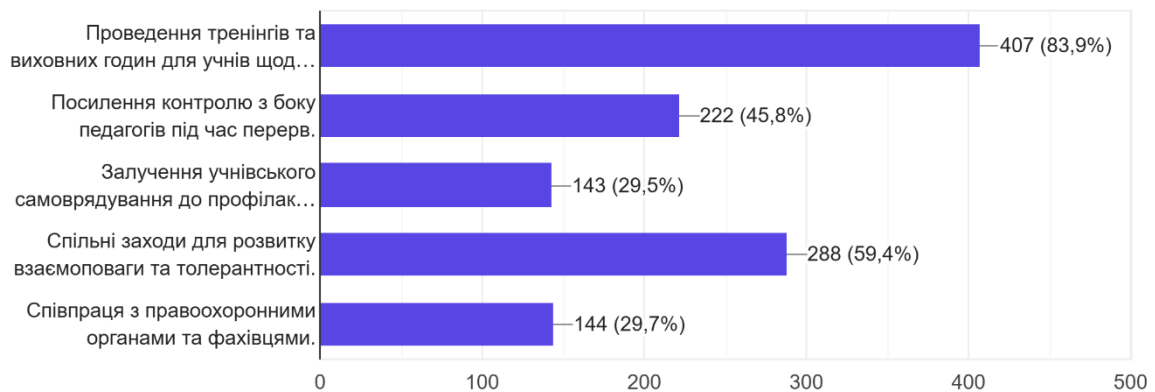

- Так, інформації достатньо та вона доступна.
- Інформації недостатньо, хотілося б отримувати більше.
- Я не отримував/отримувала жодної інформації із цього приводу.

Переважна частина, а це 429 опитаних (88,5%) відповіла, що «Так, інформації достатньо та вона доступна». Це свідчить про високу якість комунікації закладу, активну просвітницьку роботу та прозорість у висвітленні цієї теми.

Які заходи, на Вашу думку, є найбільш ефективними для боротьби з булінгом у Ліцеї? (Можна обрати декілька варіантів)

485 відповідей

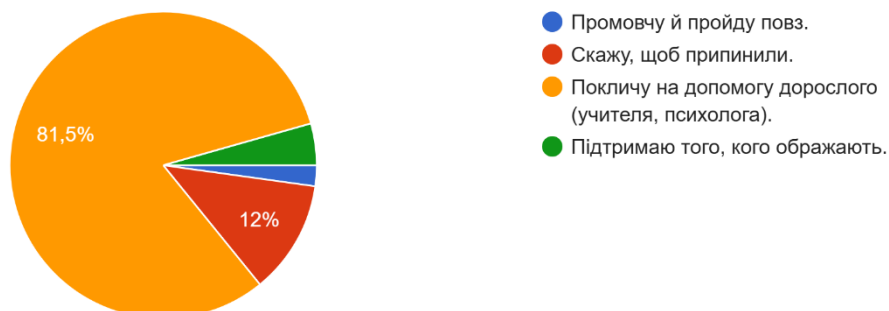

407 опитаних (83,9%) вважають просвітницьку та практичну роботу з учнями головним інструментом у протидії булінгу; 288 опитаних (59,4%) бачать високу ефективність у згуртуванні колективу та формуванні здорових цінностей через спільну діяльність.

Здобувачі освіти (410) надали такі відповіді:

Що ти зробиш, якщо побачиш, як хтось ображає іншого учня?

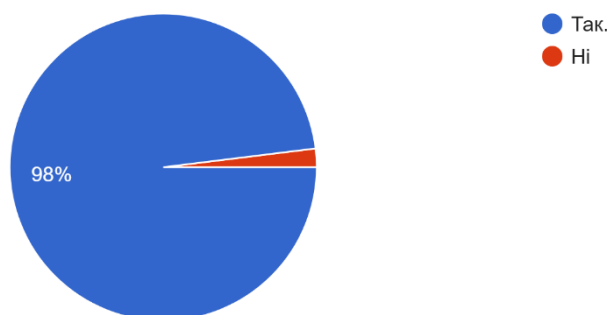
410 відповідей

Абсолютна більшість учнів 81,5 % обрала варіант «Покличу на допомогу дорослого (учителя, психолога)». Це свідчить про високий рівень довіри до педагогічного колективу та психологічної служби, а також про розуміння того, що залучення фахівців є найбезпечнішим і найефективнішим способом розв'язання конфлікту.

Чи знаєш ти про відповідальність за вчинення булінгу?

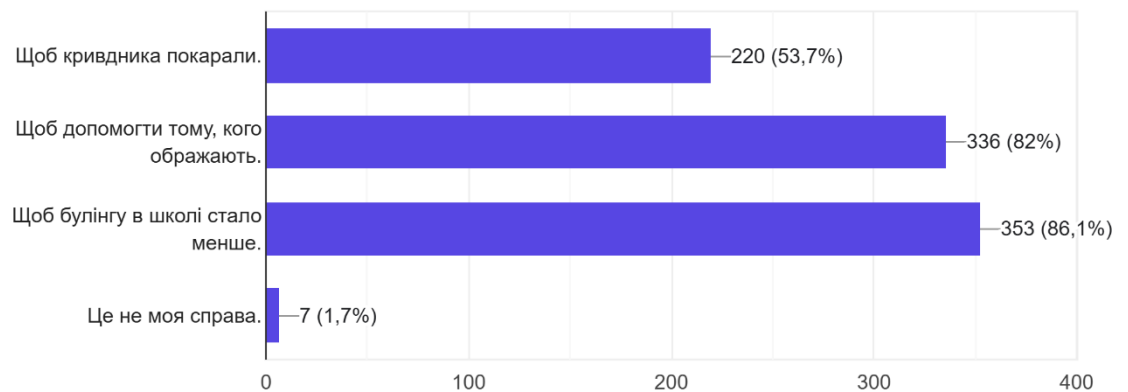
410 відповідей

Абсолютна більшість опитаних, що становить 98%, здобувачів освіти відповіли ствердно «Так», продемонструвавши високий рівень правової грамотності та чітке розуміння наслідків таких дій. Такі показники свідчать про надзвичайно ефективну інформаційно-просвітницьку роботу в закладі щодо профілактики та протидії насильству.

Чому, на твою думку, важливо розповідати дорослим про випадки булінгу? (Обери одну або декілька відповідей)

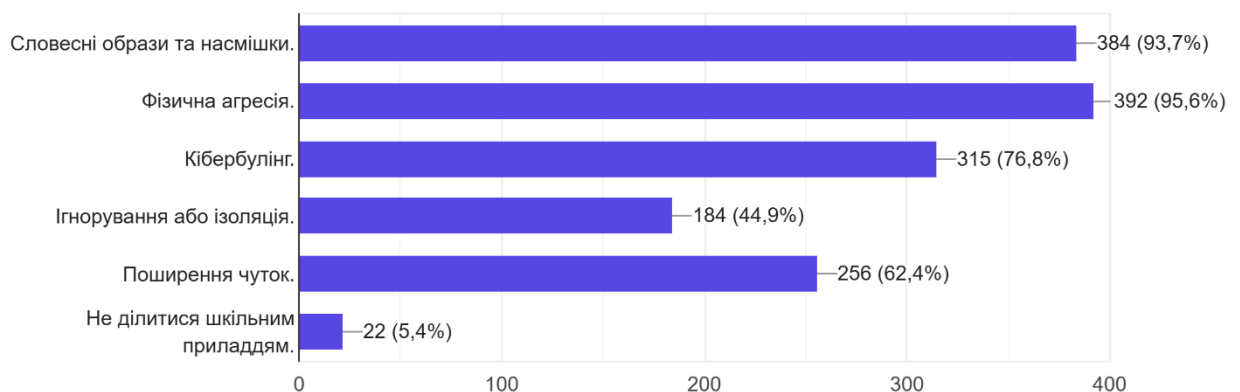
410 відповідей

86,1% опитаних найголовнішими мотивами вважають прагнення зменшити прояви булінгу в ліцеї та 82% опитуваних - бажання допомогти постраждалим. Трохи більше половини респондентів (53,7%) вбачають цінність у покаранні кривдника, тоді як позицію байдужості («Це не моя справа») обрала критично мала частина - лише 1,7%. Такі дані свідчать про високий рівень емпатії та сформовану свідому позицію учнівської спільноти щодо створення безпечного шкільного середовища.

Які з наведених дій ти вважаєш булінгом? (Можна обрати декілька варіантів)

410 відповідей

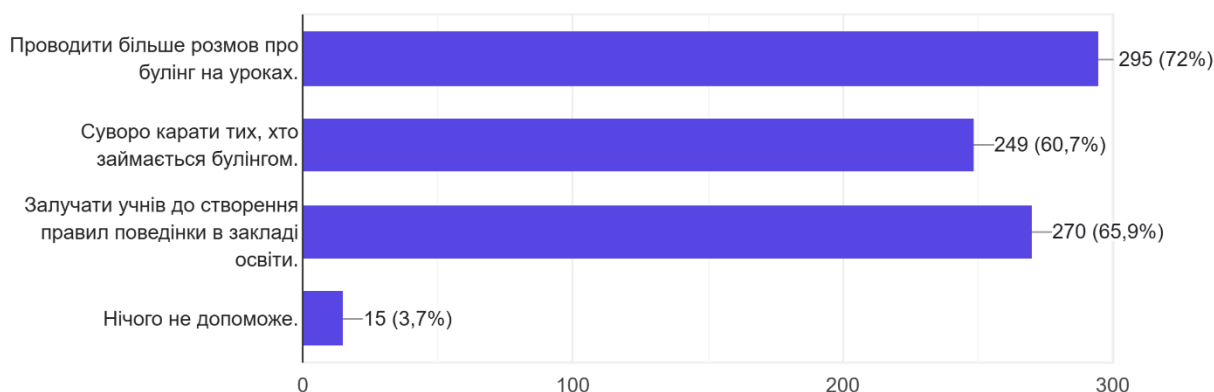
Найбільше опитаних чітко розпізнають фізичну агресію (95,6%), словесні образи (93,7%) та кібербулінг (76,8%). Значна частина також відносить до цькування поширення чуток (62,4%) та ігнорування чи ізоляцію (44,9%), що свідчить про хороше розуміння не лише фізичного, а й психологічного тиску. Загалом результати демонструють високий рівень обізнаності учнівської спільноти щодо різних форм прояву насильства.

Якщо твій друг/подруга став/стала жертвою булінгу, що б ти йому/їй порадив/порадила?
410 відповідей

Абсолютна більшість опитаних 372 (90,7%) обрала найбільш конструктивний варіант - «Розповісти про це дорослим, яким довіряє». Такі показники демонструють високу свідомість учнів та їхнє розуміння того, що залучення дорослих є головним і найбезпечнішим способом вирішення проблеми.

Що на твою думку, може допомогти зробити наш Ліцей більш безпечним та вільним від булінгу? (Обери одну або декілька відповідей).
410 відповідей

Найбільшу підтримку серед опитаних отримали варіанти проведення розмов про булінг на уроках (72%) та залучення учнів до створення правил поведінки в закладі (65,9%). Значна частина респондентів (60,7%) також вважає ефективним інструментом суворе покарання тих, хто займається цькуванням, тоді як у повну бездіяльність («Нічого не допоможе») вірять лише 3,7% учасників. Отримані дані підтверджують, що учнівська спільнота орієнтована на поєднання просвітницьких дій, спільного формування правил та чіткої відповідальності за їх порушення.

Результати опитування педагогів такі:

Наскільки добре Ви знайомі з антибулінговою політикою нашого навчального закладу?

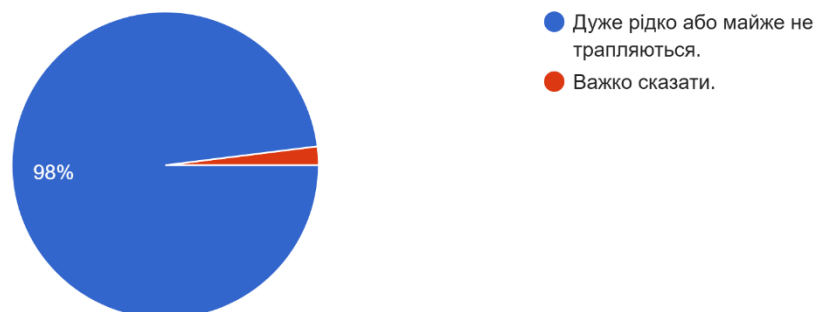
51 відповідь

Абсолютно всі учасники анкетування (100%) обрали варіант «Дуже добре, знаю всі основні положення». Такий результат демонструє ідеальну ефективність і системність інформаційної роботи закладу щодо ознайомлення спільноти зі своїми внутрішніми правилами безпеки.

Як часто, на Вашу думку, трапляються випадки булінгу серед учнів у нашому навчальному закладі?

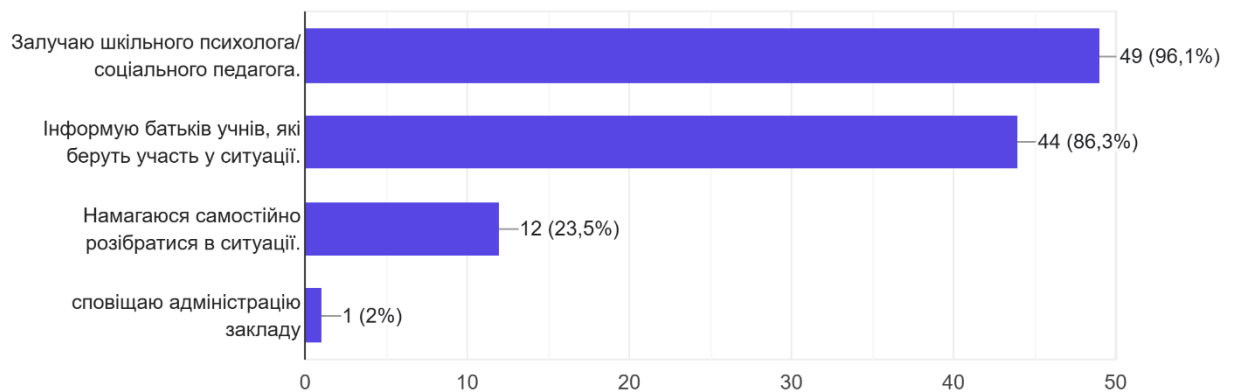
51 відповідь

Ця діаграма відображає оцінку щодо частоти випадків булінгу серед учнів у їхньому навчальному закладі. Абсолютна більшість опитаних 50 (98%) вважає, що такі ситуації «Дуже рідко або майже не трапляються», що вказує на високий рівень безпеки та здоровий мікроклімат у колективі та високу ефективність превентивної роботи закладу, наявність психологічно комфортного середовища для вихованців.

Які дії Ви б зазвичай вживали, якщо б стали свідком або отримали інформацію про можливий випадок булінгу? (Можна обрати декілька варіантів)

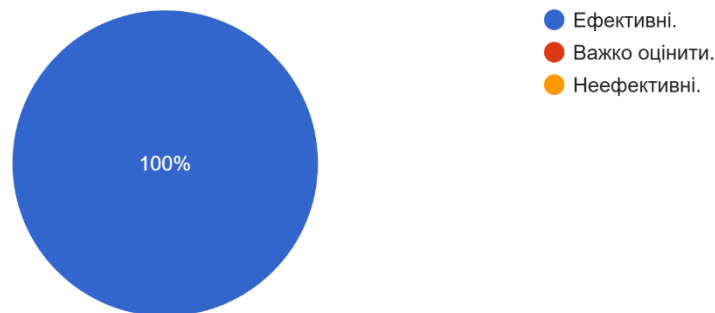
51 відповідь

Найбільшу підтримку отримали варіанти залучення шкільного психолога або соціального педагога (96,1%) та інформування батьків учнів, які беруть участь у ситуації (86,3%). Отримані дані підтверджують високу довіру респондентів до психологічної служби закладу та орієнтацію на першочергову взаємодію з родинами учнів для вирішення конфліктів.

Чи ефективними, на Вашу думку, є наявні в нашому навчальному закладі процедури реагування на випадки булінгу?

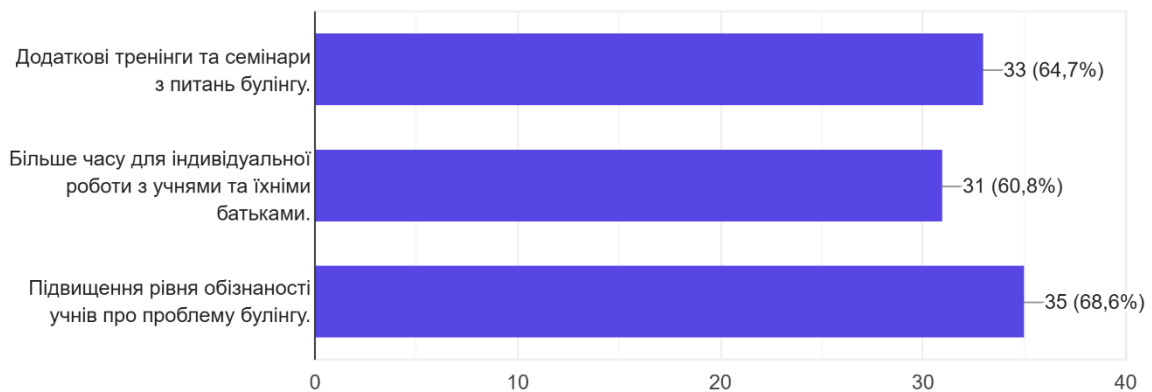
51 відповідь

Ця діаграма демонструє оцінку 51 респондента щодо ефективності наявних у навчальному закладі процедур реагування на випадки булінгу. Це свідчить про повну довіру спільноти до внутрішніх алгоритмів закладу та високу чіткість їх виконання на практиці.

Яку підтримку Ви вважаєте необхідною для більш ефективної протидії булінгу в Ліцеї?
(Можна обрати декілька варіантів)

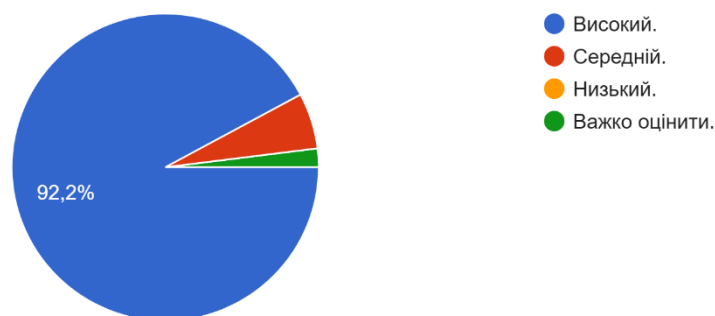
51 відповідь

Ця діаграма відображає думку 51 респондента щодо видів підтримки, яка є необхідною для більш ефективної протидії булінгу в Ліцеї, з можливістю вибору кількох варіантів. Найбільшу прихильність отримав варіант підвищення рівня обізнаності учнів про проблему булінгу, який підтримали 68,6% опитаних. Загалом результати вказують на високий і збалансований запит спільноти як на загальнопросвітницькі заходи, так і на персоналізований психолого-педагогічний супровід.

Як Ви оцінюєте рівень обізнаності учнів нашого навчального закладу щодо поняття "булінг" та його наслідки?

51 відповідь

Абсолютна більшість опитаних (92,2%) оцінює цей рівень як «Високий», що свідчить про успішність та системність превентивної роботи в закладі. Загалом

результати підтверджують відмінну поінформованість школярів та якісне висвітлення цієї важливої теми в освітньому середовищі.

Моніторинг продемонстрував, що в Ліцеї побудовано цілісну, прозору та ефективну систему протидії та запобігання булінгу. Просвітницька робота має системний характер, а взаємодія між учасниками освітнього процесу базується на взаємодовірі, партнерстві та спільній відповідальності. Отримані результати та конструктивні пропозиції учасників опитування будуть враховані при плануванні виховної та соціально-педагогічної роботи Ліцею на наступний навчальний період.

Висновки та рекомендації

За результатами моніторингу стану реалізації антибулінгової політики в Ліцеї встановлено, що педагогічні працівники, учні та батьки загалом обізнані з питаннями запобігання та протидії булінгу. Педагоги володіють алгоритмом реагування на випадки булінгу та позитивно оцінюють ефективність чинних заходів. Учні демонструють розуміння сутності булінгу, його форм і наслідків, а також готовність звертатися по допомогу до дорослих. Батьки обізнані з антибулінговою політикою закладу та підтримують співпрацю з ліцеєм щодо створення безпечного освітнього середовища.

Результати опитування свідчать про достатній рівень сформованості культури безпечної поведінки серед учасників освітнього процесу та ефективність заходів, спрямованих на профілактику булінгу.

У зв'язку з вищезазначеними результатами моніторингу рекомендовано:

1. Продовжити систематичний моніторинг ефективності заходів щодо запобігання та протидії булінгу (2 рази в рік).
2. Забезпечувати неухильне дотримання учасниками освітнього процесу вимог законодавства щодо створення безпечного освітнього середовища.
3. Активізувати просвітницьку роботу з учнями щодо формування навичок ненасильницької комунікації, толерантності та взаємоповаги.
4. Розширювати співпрацю з батьками через проведення інформаційно-просвітницьких заходів і спільних ініціатив.
5. Сприяти підвищенню професійної компетентності педагогічних працівників з питань психологічної безпеки, профілактики та протидії булінгу.
6. Заохочувати учнівське самоврядування до участі в реалізації заходів, спрямованих на підтримку дружнього та безпечного освітнього середовища.